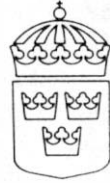

Motion till riksdagen

1985/86:Jo601

Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (s)

Ökad forskning om skogsdöd

Mot.
1985/86
Jo601-604

I Sverige har miljöfrågorna under många år stått i centrum för den politiska debatten. Intresset för miljöfrågor tycks nu också öka i länder där dessa frågor tidigare inte varit särskilt framträdande i den allmänna debatten.

Debatten om miljöförstörelsen startar tyvärr ofta alltför sent och ibland först när katastrofen är ett faktum. Nedsmutsningen av miljön, försurningen av mark, sjöar och vattendrag har länge varit känd, men det är först efter larmrapporter om en omfattande "skogsdöd" som frågan om vad som håller på att hända med vår natur och vad som kan göras fått förnyad aktualitet. Då står man där med otillräckliga kunskaper om orsak och verkan och vet inte hur man skall kunna förhindra t. ex. en fortsatt skogsdöd.

Kostnaderna för miljövärden, skogs- och miljöforskning kommer i Sverige för budgetåret 1986/87 att uppgå till ca 550 milj. kr. vilket är en ökning med 90 milj. kr. Vi konstaterar med tillfredsställelse att ett femårigt forskningsprogram om skog och miljö dras igång och att målet är att skaffa nya kunskaper om hur man kan skapa ett ekologisk balanserat skogsbruk, om skogsdöden i den industrialiserade världen och om avskogningen och ökenutbredningen i u-länderna.

Enligt vår mening har emellertid den forskning som hittills ägt rum i alltför ringa grad varit inriktad på de problem som skogsbruket har i södra Sverige. Rapporterna om skogsskadorna i bl. a. Tyskland och de tecken som tyder på att liknande skador börjar uppträda även i södra Sverige understryker ytterligare behovet av en sådan forskning.

I undersökningar som redan gjorts har det konstaterats att den skogliga skadebilden är komplicerad och att det finns många frågetecken inför skogsproduktionens villkor i södra Sverige. Vidare kan det slås fast att man i södra delen av landet utnyttjar produktionsmöjligheterna sämre jämfört med genomsnittet för landet. Detta trots de utomordentligt goda skogsmarker som finns i Sydsverige. En av orsakerna härtill torde vara bristande kunskaper om skogarna.

Skogsnäringens utveckling är avgörande för vår framtida välfärd. Skogsbruket i södra Sverige har helt naturligt en mindre framträdande plats i näringslivet än i de uträglade skogsläna i norr. Men också i landets södra delar representerar skogsproduktionen stora värden. En fördel är t. ex. att den finns mycket nära en väl utvecklad förädlingsindustri och goda exporthamnar. Detta kommer bl. a. till uttryck i de höga skogsbruksvärdena i södra Sverige. Av 1981 års fastighetstaxering framgår att bortemot 30 % av skogsbruksvärdet finns i de sju sydligaste länen, trots att där endast finns

12 % av arealen och ca 19 % av tillväxten.

Erfaret skogsfolk och forskare är ganska eniga om att många av skogsproduktionens problem i dag är lokaliserade till södra Sverige. Förutom redan nämnda förorenings- och försurningsproblem finns här skadegörande insekter och svampar, viltbetning och svåra markanvändarintressen. Sydsveriges mycket varierande skogliga ståndsorfsförhållanden anses dessutom kräva särskild god kunskap vid markbehandling, träslagsval och vid beslut om beståndsvårdsinsatser. Även i andra avseenden skiljer sig skogsbrukets villkor här från dem i norra Sverige.

Institutet för skogsförbättring bildades 1967 av staten och skogsbruket. Det är ett branschforskningsinstitut som bedriver både vetenskaplig och praktisk verksamhet kring bl. a. skogsträdsförädling och skogsgödsling. Staten och skogsbruket tillsätter vardera hälften av styrelsen och ger lika stora bidrag till verksamheten. Därutöver tillförs institutet en del medel från fonder och serviceverksamhet.

Institutets centrala förvaltning är lokaliserad till Uppsala i anslutning till lantbruksuniversitetet i Ultuna. Verksamhet förutsätts äga rum i samarbete med skogshögskolan, universitetet och andra vetenskapliga institutioner samt med det praktiska skogsbrukets organ. Förädlingsverksamheten är decentraliserad till tre distrikt. Det södra distriktet, försöksstationen Ekebo, är lokaliserad till Malmöhus län och Svalövs kommun.

Mot bakgrund av vad som anförts anser vi att lantbruksuniversitetet i samarbete med Institutet för skogsförbättring bör ges förutsättning att genom projekt med klar regional inriktning ägna skogsbruket i södra Sverige ett ökat intresse. Vid genomförande av projekt med regional inriktning mot södra Sverige, som vi här förordar, måste den kunskap och erfarenhet som finns samlad vid Ekebo utnyttjas på ett effektivt sätt.

Det är också viktigt att organisationen för förmedling av skogsforskningsresultat förstärks. Inom projektens ram bör även skogsbrukets företrädare i södra Sverige genom någon form av samrådsförfarande få medverka vid framtagning av underlag för beslut om forskningens inriktning.

Nyligen slutförda undersökningar visar skador på den sydsvenska skogen av samma omfattning som förekom i Tyskland för tre år sedan. För något år sedan slog forskare larm om tydliga försurningstecken i Dalby Söderskog. Både fältbiologer och forskare överraskades av att även en skog med så goda förutsättningar som Dalby Söderskog kan hotas av försurning.

Man kan därför dra slutsatsen att den tid som står till buds för att undvika en långt gående skogsdöd i Sverige är mycket kort. Det är därför mycket viktigt att våra forskningsresurser används på ett effektivt sätt. Situationens allvar motiverar, enligt vår uppfattning, att resurser styrs över mot en ökad forskning av problemen i skogsbruket i södra Sverige.

Hemställan

Mot. 1985/86

Jo601

Med hänvisning till vad som här anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet av ökad forskning med klar regional inriktning mot skogsbruket i södra Sverige.

Stockholm den 17 januari 1986

Kurt Ove Johansson (s)

Lars-Erik Lövdén (s)